

369.590

twee

Activiteit van oud-politieke
delinquenten

GEHEIM

Met verwijzing naar mijn schrijven dd. 21-8-'56 nr. 351.994 heb ik de eer Uwe Excellentie een nader rapport aan te bieden betreffende activiteiten van oud-politieke delinquenten.

Hieruit moge blijken, dat de in vermeld schrijven genoemde Ir S.D. RISPENS met enkele geestverwanten een begin van uitvoering heeft gegeven aan zijn voornemen een nieuwe politieke partij op te richten, daarbij gebruik makende van een indertijd door de voorzitter van de Nederlandse Oppositie Unie (N.O.U.), P.J. GALLIARD, ontworpen plan.

De Minister-President alsmede Uw Ambtgenoten van Buitenlandse Zaken en Justitie werden rechtstreeks door mij ingelicht.

Voor het geval Uwerzijds aanleiding mocht worden gevonden ook Uw Ambtgenoot van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening met de inhoud van de bijlage dezes in kennis te stellen is een extra exemplaar bijgevoegd.

HET HOOFD VAN DE DIENST

w.g.Mr L. Einthoven

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken
Bezitsvorming en Publiekrechtelijke
Bedrijfsorganisatie
te
DEN HAAG

Activiteit van oud-politieke delinquenten

Enige tijd na het verkiezingséchec (juni 1956) van de Nederlandse Oppositie Unie (N.O.U.) rijpte bij de oud-politiek delinquent Ir S.D. RISPENS het plan zelf een nieuwe politieke groepering op te richten, waarin de oud-politieke delinquenten invloed zouden hebben, zonder dat hiervan naar buiten zou mogen blijken. Hij was hiertoe gekomen vooral op grond van zijn bezwaren tegen de persoon van de N.O.U.-voorzitter P.J. GALLIARD.

Ir RISPENS heeft inmiddels een aanvang gemaakt met het treffen van voorbereidingen, waarbij hij zich baseert op de eertijds door GALLIARD ontworpen plannen. Hij wordt terzijde gestaan door enkele geestverwanten, t.w. de ingenieurs H. ADAMS, A. de BRUIN en J.P. HAISMA.

Zijn uiteindelijke bedoeling is om te komen tot een oppositionele groepering, die bereid is op te komen voor eer- en rechtsherstel der oud-politieke delinquenten. Hij voelt er in beginsel niet voor om met een politieke groepering van oud-politieke delinquenten aan verkiezingen deel te nemen. Z.i. zou die groep slechts in uiterste noodzaak eigen kandidaten moeten stellen, n.l. als geen andere partij hun belangen zou willen verdedigen.

Als eerste aanloop om te komen tot een partij die t.z.t. met succes aan de verkiezingen kan deelnemen en waaraan de oud-politieke delinquenten hun belangen zouden kunnen toevertrouwen, heeft Ir RISPENS zijn activiteit thans gericht op het bundelen van boeren - van uiteenlopende politieke richting -, die ontevreden zijn over het thans gevolgde landbouwbeleid; hiertoe zijn volgens hem in alle provincies reeds steunpunten gevormd. Aan het reeds in de N.O.U. periode opgerichte "Agrarische Verbond" zou met het oog op e.e.a. vastere vorm worden gegeven. Uit tactische overwegingen zullen RISPENS en zijn geestverwanten daarin niet in bestuursfuncties naar voren komen, doch zich beperken tot het leiden en stimuleren op de achtergrond.

Hij voorziet verder een mogelijkheid tot samenwerking met ontevredenen uit de christelijke partijen en met eventueel door Mr WILKEN te bereiken andere groepjes, zoals de Nationale Unie.

Ir RISPENS heeft zijn denkbeelden en plannen besproken met zijn geestverwant Mr J.H. CARP, die zich hiermede kon verenigen en zich ook bereid verklaarde om van advies te dienen. Tijdens dit onderhoud heeft RISPENS hem ingelicht over zijn in juli 1956 met de ingenieurs H. ADAMS en J. BECKERING VICKERS in Duitsland gevoerde besprekingen (zie brief dd. 21-8-'56 nr. 351.994.)

Ter verkrijging van de nodige geldmiddelen wordt overwogen de oprichting van een "neutraal" algemeen weekblad, en wel in samenwerking met Duitse kringen die hier te lande economische belangen hebben. Door daarmede belangrijke advertentie-contracten af te sluiten, hoopt men de regelmatige verschijning van het blad voor tenminste één jaar en met een oplage van 250.000 exemplaren te

kunnen waarborgen. Verwacht wordt, dat het Nederlandse bedrijfsleven zich dan uit concurrentie overwegingen genoopt zal zien tot het sluiten van soortgelijke contracten over te gaan.

Teneinde Duitse belanghebbenden van advies te kunnen dienen terzake van vorderingen op Nederland wegens rechtsherstel en schadevergoeding zou een "braintrust" of "studieclub" moeten worden opgericht, met de vorming waarvan Mr CARP zou worden belast. Deze werd door RISPENS gemachtigd dit te bespreken met de voormalige hoogleraren T. GOEDEWAGEN en W. WESTRA, - met CARP behorende tot de reeds eerder genoemde "Raad der Ouden" -, en met Paul van TIENEN. Laatstgenoemde zou echter slechts in beperkte mate worden ingelicht en bovendien zou CARP ervoor zorgen, dat hij niets hiervan zou publiceren.

Uiteindelijk heeft RISPENS ook aan Mr WILKEN mededeling gedaan van zijn plannen, doch daarbij verzwegen dat als gangmakers waren opgetreden enige oud-politieke delinquenten onder de landbouw-ingenieurs. Hij heeft WILKEN echter niet onkundig gelaten van het feit, dat hij zelf N.S.B.-lid was geweest en als zodanig een belangrijke rol had gespeeld in de agrarische sector van genoemde beweging.

februari 1957.